

Engels in het hoger onderwijs instrumenteel voor internationale ervaring

Alle leerlingen internationale ervaring

Veel van wat er in de wereld gebeurt heeft effect op onze eigen samenleving en economie. En andersom. Door mensen zich te laten ontwikkelen tot wereldburgers, creëren we een samenleving die gericht is op de toekomst. Daarom pleiten we ervoor dat alle leerlingen en studenten internationale ervaring kunnen opdoen.

Internationalisering ≠ alles in het Engels

Internationalisering gaat om alle activiteiten die bijdragen aan het vergroten van internationale en interculturele vaardigheden. Bijvoorbeeld door studenten- en stafmobiliteit, maar ook door onderwijsinhoud waarbij aandacht is voor wereldburgerschap en aansluiting op een internationaler wordende arbeidsmarkt. Het laten samenwerken van studenten en/of staf met studenten en staf uit andere culturen of nationaliteiten in een *international classroom* draagt daaraan bij. Taalvaardigheid en Engelstalig opleidingsaanbod zijn daarbij belangrijke instrumenten.

Taalvaardigheid als speerpunt in het beleid

Onafhankelijk van de keuze van welke - combinatie van - talen in een studieprogramma worden gebruikt, is aandacht voor taalvaardigheid van zowel docenten als studenten een wezenlijke voorwaarde voor goed onderwijs. Zowel de voor- als tegenstanders van 'verengelsing' maken zich zorgen over voldoende beheersing van het Engels, maar denken ook na over de 'teloorgang' van de Nederlandse taal. Dit biedt de mogelijkheid om consensus te bereiken over beleid dat taalbeheersing in den brede stimuleert.

Lessen uit het voortgezet onderwijs

We zien in het primair en voortgezet onderwijs veel goed onderbouwde methoden voor het lesgeven in een andere taal dan Nederlands. Bijvoorbeeld bij tweetalig onderwijs, waarbij leerlingen minimaal de helft van de vakken volgen in een vreemde taal, over het algemeen in het Engels. Daarbij wordt veel aandacht besteed aan Europese en Internationale Oriëntatie zodat leerlingen niet alleen hun taalvaardigheid vergroten, maar ook hun internationale vaardigheden verbreden. Ook voor docenten is er uitgebreid aandacht voor de training van taalvaardigheid. De kwaliteit van het taalniveau van leerlingen en docenten is daardoor hoog. Deze aanpak wordt steeds vaker toegepast in het basisonderwijs en het mbo en kan een bron van inspiratie zijn voor het hoger onderwijs.

Keuzevrijheid

Nuffic steunt de gedachte dat onderwijsinstellingen vrij moeten zijn in de keuze van de instructietaal van het onderwijs. Het gebruik van Engels als voertaal binnen het hoger onderwijs is verbonden met het werven van internationale studenten; maar dit is geen één op één relatie. Andere overwegingen om te kiezen voor Engels zijn de vakliteratuur en het vakjargon, die is in sommige disciplines vrijwel volledig in het Engels is. Onderwijs volgen in het Engels sluit daarom nauw aan bij de vakliteratuur die studenten beoogd worden te kennen. Maar ook de noodzaak om op te leiden voor de

internationale / geglobaliseerde arbeidsmarkt in zeer specifieke afstudeerrichtingen kan een overweging zijn. De Onderwijsraad riep in 2011 dan ook niet voor niets op tot het weloverwogen gebruik van Engels in het hoger onderwijs.

Studenten en instellingen zouden bovendien zelf de keuze moeten kunnen maken in welke taal ze hoger onderwijs willen volgen of aanbieden. Zeker op bachelorniveau zou het wenselijk zijn als een studieprogramma dat op meerdere plekken in Nederland wordt aangeboden, tenminste op één plek in het Engels, of juist in het Nederlands wordt aangeboden.

Sectorspecifiek

De keuze voor en omgang met taalbeleid in het hoger onderwijs is heel divers, en hangt vaak af van de specifieke sector waarin een instelling of programma actief is. Bijvoorbeeld bij University Colleges is Engels een noodzakelijke voorwaarde voor geslaagd onderwijs in de *international classroom*. In het Kunstvakonderwijs en de Technieksector is taal nauwelijks een issue; studenten spreken hier de taal van de kunst, of de taal van de techniek. Datzelfde geldt ook voor de zeer internationaal georiënteerde programma's in de groene sector, en voor internationale business programma's.

Aandacht voor Nederlands bij internationale studenten

Het grote aanbod aan Engelstalige opleidingen is een *unique selling point* van het Nederlands hoger onderwijs voor internationale studenten. Daar komt bij dat ook buiten de collegezaal internationale studenten zich goed met Engels kunnen redden; Nederlanders schakelen eenvoudig over op het Engels. Dit pluspunt heeft echter een duidelijke keerzijde. Voor echte sociale integratie en het vinden van een baan blijkt het toch vaak nodig om Nederlands te spreken. Universiteiten en hogescholen bieden daarom steeds vaker (gratis) introductiecurcussen Nederlands aan. Uitbreiding en verdieping van de mogelijkheden voor internationale studenten om Nederlands te leren is dan ook zeer wenselijk.

Taal in dienst van wereldburgerschap

We zijn van mening dat kennis van en het op een functionele manier kunnen toepassen van een vreemde taal in dienst staat van wereldburgerschap: het draagt bij aan het internationale bewustzijn. Bovendien opent kennis van vreemde talen de deur naar andere landen en is het een basisvoorwaarde voor een effectieve omgang met andere culturen. Het spreken van een gemeenschappelijke taal vergemakkelijkt de communicatie, iets waar leerlingen, staf en studenten hun hele leven profijt van zullen hebben.